DAILY
اراده
د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

سال ششم شماره ۵۹
شماره مسلسل ۹۲۶
یکشنبه ۱۶ دلو ۱۳۸۴ هش
۶ محرم‌الحرام ۱۴۲۷ ه ق
5 February, 2006

PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER
A.M.R.C
سال تاسیس ۱۳۷۹ هش

د ولسمشر د فرمان له مخې

دننګرهار له محبس څخه پنځه بندیان خوشې شول

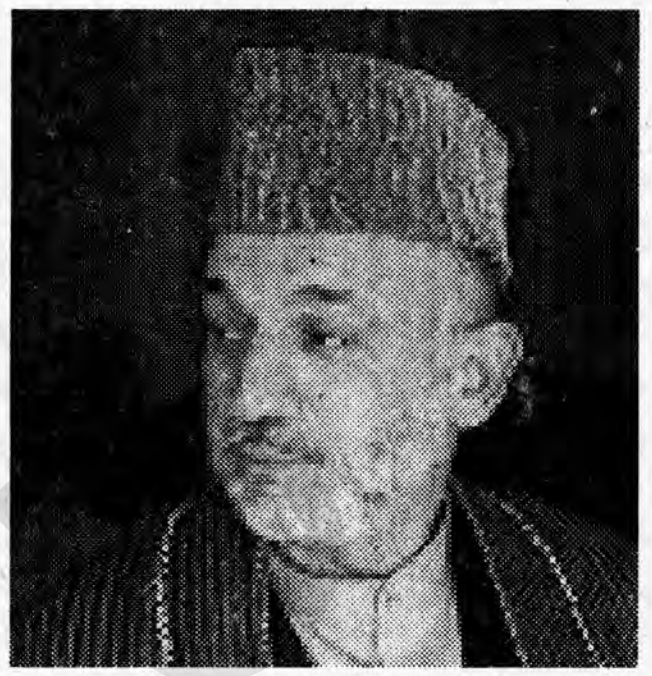

د ولسمشر حامد کرزی د ۱۲۵ فرمان په اساس د شنبې په ورځ دننګرهار ولایت له لوی محبس څخه پنځه بندیان خوشې شول دننګرهار دولتي مسوولینو وایي دغه پنځه بندیان چې دوه یې ماشومان دی ددولتي ونو په وهلو غلاوو او دشرابو په څښلو باندې تورن وو دغه فرمان د لوی داختر په مناسبت دتیرې مرغومی میاشتې په ۱۸ نیټه خپور شوی چې دننګرهار ولایت ته اوس مهال ورسیده او چې جرمونه یې ډیر دراندې پنځه نور هغه بندیان وو نه وو خوشې شول د بندیانودخوشې کیدو پر مهال دننګرهار ولایت دمحاکمو رئیس او دبندیانو د دوسیو دخیړنو دکمیسیون مشر قاضي عبدالجبار خبریالاتو ته وویل چې دغه پنځه بندیان چې ددولتي ونو په وهلو غلاوو او شرابو څښلو باندې تورن وو له پلټنو وروسته خوشې شول نومورې دبندیانو دخوشې کیدو په اړه وویل یو خو دفرمان په رارسیدو یې وخت لګیږي ۴مخ

دولسی جرګې دشنبې ورځې په غونډه کې

ولسي جرګې دلنډن دنړیوال کنفرانس پایلې د هیواد د راتلونکی لپاره ګټورې وبللې او هغه یې دهیواد دبیارغاونې لپاره یو مهم ګام وبالله همدا ډول دولسی جرګې غړو له دولت نه غوښتنه وکړه چې دوی ته جوته کړی چې دمرسته شوو پیسو ۵۰ په سلو کې هغه برخه چې ددولت له چوکاټ نه دباندې لګول کیږي د چا لخوا او څه ډول به ولګول شي د لندن کنفرانس او دهغه پایله، په هیواد کې په ځانګړې توګه د هلمند په ولایت کې وروستي ستونزې دیوې دنمارکی ورځپاڼې لخوا د اسلام دین ته دسپکاوی غندنه هغه موضوع ګانې وی چې دشنبې په ورځ دولسی جرګې په غونډو کې پرې خبرې اترې وشوې دلندن دکنفرانس جوړول او له لسو میلیاردونو دزیاتو مرستو لاس ته راوړل دولسی جرګې غړو لخوا دهیواد بیا رغاونې په برخه کې مهم ګام وبلل شو خو د هغو ژمنه شوو مرستو ۵۰ په سلو کې برخلیک چې ویل کیږي ددولت د چوکاټ نه دباندې به لګول کیږي دولسی جرګې له زیاترو غړو سره یوه پوښتنه وه او له دولت څه یې ددغو پیسو د لګښت په هکله دزیاتې روښانتیا غوښتنه کوله په هیواد کې دامنیتي حالاتو په خانګړې توګه دهلمند په ولایت کې د وروستیو امنیتي ستونزو په هکله ولسی جرګې پریکړې وکړې چې د ملی دفاع، کورنیو چارو وزارتونو او دملی امنیت ریاست ته یوه اونۍ وخت ورکړی تر څو د هیواد دامنیت په هکله خپل خانګړی پلانونه ولسي جرګې ته وړاندې کړی ۴مخ

انفجار یک بم دو کشته و سه زخمی

انفجار یک بم جا سازی شده در ناحیه پنجم شهر کندهار دو کشته و سه زخمی بر جای گذاشت این رویداد هنگامی رخ داد که موتر حامل ولسوال شور اوک ولایت قندهار از محل میگذشت گفته میشود ص۴

در درگیری ولایت هلمند تلفات سنگین را شورشیان متقبل شدند

سخنگوی وزارت امور داخله میگوید درگیری دو روزه که در ولایت هلمند شدید ترین حادثه در سال روان بوده است در این درگیری که در ولسوالی سنگین ولایت هلمند رخ داد ۲۰ تن از شورشیان کشته شدند و ۱۸ تن دیگر انان زخم برداشتند به گفته سخنگوی وزارت امور داخله پنج تن از نیروهای دولتی نیزکشته شده اند سخنگوی وزارت امور داخله با تائید کشته شدگان دو تن از فرماندهان بلند پایه طالبان درین درگیری گفت که این درگیری یک روز ادامه داشت و شام دیروز به پایان رسید اقای ستانیزی میگوید که در این درگیری ده تن از نیروهای پولیس نیز زخمی شدند ص۴

سرمقاله

کرزی صاحب خپل اخلاص وکړو خو ...

په اوس مهال کې دمرکزی او کلیوالو نسیمو ترمنځ دژوندانه دهر اړخیزو سوکالیو، بوختیاوو او عام المنفعه خدمتونو په برخه کې عدم توازن وچکالی او بیکاری اوله بلې خوا دوګړو زیاتوالی داسې مجبوریتونه رامنځته کړل چې هیوادوال دښارونو په لوري را وکوچیږي په ښارونو کې ګڼې ګونې، ترافیکی زیاتوالی او د پرون په پروګرام سره د وړو سرکونو شته والی له یوې خوا او دبهرنیو ځواکونو دفترونو موسسو او هوټلونو له بلې خوا دسرکونو او پلیو لارو بندولو دښاریانو ستونزې رامنځته کړی او په دې باره کې یې غوښتنې او انتقادونه زیات شول.

دولسمشر دامر په بنسټ اړوندو ادارو په ډاډه زړه وویل چې نور به سرکونه له بندوالی څخه خلاص شي او یوه اونۍ وخت ورکول تر اونیو پورې اوږد شو چې لااوس هم سرکونه په خپل ځای بند او ستونزې په خپل ځای پرتې دی. او د ولسمشر اخلاص نمیګړی پاتې شو.

ز موږ په هیواد کې یوه ستره ستونزه همدا ده چې دقانون اوقانونیت او دلومړیو مسوولینو د اړوندو اوامرو دتطبیق په برخه کې د پرون په خلاف جدی اجراات نه کیږي او ور کړل شوی ژمنې په خپل حال له اجرا پرته پاتې کیږي او په دې توګه داوامرو او قانون تطبیق بې پدله کیږي.

داوامرو او قانون نه تطبیق او نه اجراات خو دمسئلې یو اړخ دی چې ددولت او خلکو ترمنځ دژمنو په برخه کې بې اعتمادي رامنځته کوی خو اساسی ستونزه لاپه خپل حال په داسې حال کې پرته ده چې دښاغلی کرزی کابینه به اوس له شورا څخه د اعتماد رایه اخلی باید شورا د رایو دورکولو په بهیر کې دپلیو لارو او سرکونو دبندولو او دهغوی په ډلبندی کې دسیرینا هوټل په جوړولو کې دپلیو لارو او سرکونو دبندولو داوامرو دورکونکی مرجع په هکله هم دروښنایی په خاطر پوښتنې رامنځته کړي چې ولی دخلکو او ښاریانو د انتقادونو او غوښتنو په وړاندې دومره خپل سری رامنځته کیږي چې دخلکو ستونزو ته دهیڅا له خوا کومه پاملرنه نشی کیدلی خو دبندولو اجازې ورکول کیږي

پ خوست کې دامریکایانو پر اډه توغندي ویشتل شوي

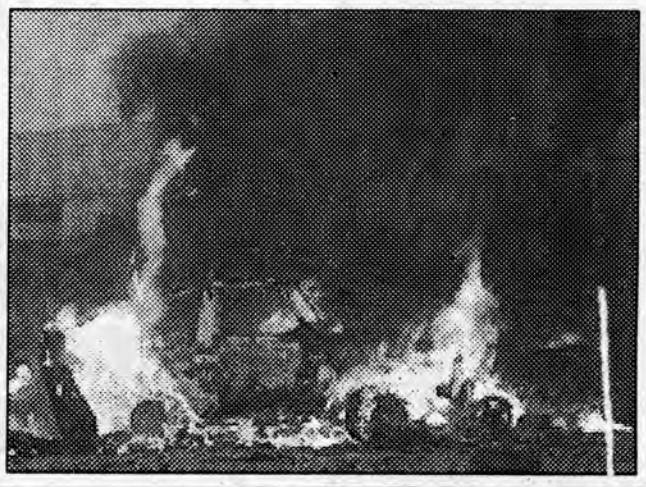

تیره شپه په خوست کې د امریکایي ځواکونو پر اډه دوه توغندي د شمال لوېدیځ له لوري ویشتل شوي چې مرګ او ژوبله نه لري د خوست امنیتي ځواکونو په دې اړوند پلټنې پیل کړي دي د جمعې په ورځ هم د بم په چاودنه کې یو تن مړ شو پولیسو وویل هغه کس چې غوښتل یې چاودیدونکي توکي د یو پل لاندې خای پرخای کړي په خپله په چاودنه کې ووژل شو

په چاودیدونکو مواد بار لاری ونیول شوې

دملی اردو سرتیرو دجلال آباد په ښار کې په دوو لاریو موټرونو کې یو اندازه چاودیدونکی توکي نیولی دی دانتلافی ځواکونو په یوې ځپره شوې خبرپانې کې ویل شوی دی چې دغو کسانو ته پاکستانی روپی ورکول شوی دی تر څو ۷۰۰ کیلو ګرام امونیم ناتیریت جلال آباد ښار ته ولیږدوی دملی اردو سرتیرو دلاریو موټر چلونکې هم نیولی دی.

په کندهار کې چاودنه وشوه

دکندهار ښار دلویې ویالې په بمي چاودنه کې چې پرون رامینځ ته شوه ۲ کسان مړه او ۴ تپیان شوي دي، سیمه هم دامهال ددولتي ځواکونو له خوا ترڼ شوې ده. عیني شاهدانو بینوا ته وویل چې په دغه چاودنه کې دولتي پولیسو ته هم مرګ او ژوبله اوښتې. بینوا ته د سیمې یو وګړي وویل چاودنه په یوه لاسي کراچی کې وشوه چې ملکي وګړي هم په کې وژل شوي دي. دقندهار د یو روغتون ډاکتر وویل چې دپښې ۲ تنه تپیان دغه روغتون ته رسیدلي چې دوه تنه یې د ژورو تپونو په لرلو سره په حق رسیدلي دي.

بارنده گی های پیهم خسارات مالی به بار آورد

در اثر بارندگی های پیهم و سنگین در ولایت بلخ حدود ۴۵ منزل رهایشی در شهرک سخی شدیداً اسیب دیده است این شهرک در شرق شهر مزار شریف موقعیت دارد ص۴

دتوغندیو برید

تیره شپه دجلال آباد هوایی ډګر باندې د توغندیو بریدو شو دننګرهار دامنیی قوماندانی وایاند سمنوال عبدالغفور وویل چې دغه توغندی دشپې په دولسو بجو دجنوبی لوري خځه په هوایی ډګر باندې وتوغول شول کومه مرګ ژوبله یې له خانه سره نه درلوده هغه زیاته کړه چې ددې پیښې په تړاو څوک نه دی نیول شوی خو پلټنې یې روانې دی.

عوامل فساد در اداره

پیوسته به گذشته

پوهندوی دکتور فاروق بشر

حال میگویم اگر کار به اهل آن سپرده نشود، از یک طرف در تقرر ان شخص قانون رعایت نشده و به غیر از اهل کار، وظیفه داده شده که نتیجه ان ضعف در اداره و موجب فساد اداری میشود.

دوم: داشتن لیاقت در کار: منظور از داشتن لیاقت در کارتنها دپلوم نیست. وقتی ما از لیاقت در کار بحث می کنیم، منظور ما از شخصی است که در پهلوی داشتن دپلوم، باید در وظیفه مو رد نیاز تجربه کاری داشته رموز اداره و سیاست دولت را یا اداره مربوطه را بداند.

لیاقت در کار ایجاب درایت فهم و درک وظیفه را می نماید. کارمند دولت باید بداند که استراتیژی دولت یا اداره چیست؟ علاوه بر درک همه جانبه وظیفه محوله باید در تقویه کمی و کیفی کار از ازمون بر امده باشد.

سوم: کارمند اداره باید به صداقت و پاک نفسی امور اداره را اجراء کند. اگر کارمند در مقام رهبری است، باید زیر دستان را از جمله کسانی تعین کند که واجد شرایط همان و ظیفه از نظر کمی و کیفی باشد.

چهارم: کارمند اداره و خصوصاً کسانیکه در مقام های سیاسی تعین میشود نه تنها اینکه اداری وظیفه دارد پالیسی عمومی دولت را بداند بلکه با آمر خود مثلاً وزیر یا رئیس دولت در اجرای پالیسی عمومی و استراتیژی اداری اقتصادی واجتماعی او موافق بوده بعوض تامین منافع شخصی، قومی، قبیلوی نژادی و لسانی خود در تامین منافع عامه مطابق استراتیژی عمومی دولت عمل کند. در تطبیق پالیسی عمومی دولت نه تنها اگاهی داشته باشد، بلکه در اجرای ان عمل کند.

پنجم: در اداره قانون بر اجرای امور، حاکم باشد نه مفاد شخصی آمر اداره، آمر عمومی بذل مساعی نموده ومنافع عامه را بر منافع قومی، قبیلوی، منطقوی، لسانی و مذهبی خود رجحان ذهد.

اگر مطالب متذکره فوق را جمع بندی کرده ونتیجه گیری نمایم می توان پیشنهاد کرد که: رئیس صاحب محترم دولت باید در تعین اعضای کابینه خود چنان دقت نماید که شخص را برای مقام وکرسی آمریت یا وزارت تعین نماید که از تمام اوصاف متذکره برخورد دار باشد.

امید واریم با درک مسولیت تاریخی خود توقع مردم افغانستان و خواسته های جامعه بین المللی در ترمیم کابینه خود تعین قضات ستره محکمه، چنان اشخاص را بگمارد که گماشتن شان تابع مصلحت ها نبوده و در جامعه ما و جامعه بین الملل به بی کفایتی و فساد اداری خودش گرفتار نبوده در تعین کارمندان عامه بعوض منافع سمتی، مذهبی، قومی، لسانی وغیره عنصر کفایت لیاقت، درایت و پشت کار را مدنظر داشته باشد.

چرا ما میگوییم فساد اداری؟

منظور ما این است که کارمند عامه نباید زیردستان فاسد را بدور خود جمع کرده و بجای لیاقت عناصر منافع شخصی را رجحان دهد.

البته عنصر معاش کافی وتداوم در وظیفه، و مصونیت در اداره می تواند در از بین رفتن رشوت ستانی مساعدت کند.

اگر مطالب فوق در استخدام رعایت شود فساد اداری از بین خواهد رفت اگر از مطالب ذکر شده، نتیجه گیری کنم می توان گفت که از جمله عوامل فساد اداری نکات مهم ذیل خلاصه خواهد شد.

اگر در اداره قانون بصورت مساوی تطبیق شود کار به اهل ان سپرده شده در استخدام اصل لیاقت در نظر گرفته شود. تمایلات قومی، قبیلوی، لسانی، نژادی از بین رود، خویشخوری، واسطه، رشوت ستانی، اعمال نفوذ زور از بین رود برای کارمندان دولت معاش مناسب مطابق اقتصادی جامعه پرداخته شده مامور بعوض کارمند دولت بحیث نوکر شخصی استعمال نشده و مصونیت درکار موجود باشد امکان قوی از بین رفتن فساد اداری وجود خواهد داشت.

اگر دولت بتواند رشوت ستان، قاچاق بر، دزدان مسلح و باند های مافیایی را مهار کند و بر انها قانون را تطبیق نماید، امکان دارد فساد اداری در جامعه ما کاسته شود.

قانون آنچنان که بر ضعفا و مردان عادی تطبیق شود میشود بالای قاچاقبران نه دریوری که در موتر او قاچاق حمل میشود تطبیق شود به همین سان اگر ما موفق شویم بر تفنگ بدستان زورمندان و زور داران قانون را تطبیق کردیم امید از بین رفتن فساد اداری را می توان داشت.

ختم

لیاقت در کار ایجاب در ایت فهم و درك وظیفه را می نماید. کارمند دولت باید بداند که استراتیژی دولت یا اداره چیست؟

اگر دولت بتواند رشوت ستان، قاچاق بر، دزدان مسلح و باند های مافیایی را مهار کند و بر انها قانون را تطبیق نماید، امکان دارد فساد اداری در جامعه ما کاسته شود

اوس هغه مهال تیر شوی چې د ولسواکۍ نظام مخالفینو په تیر ایستونکو نارو خلك تیروزي

نویالی

اساسي کیلی

افغانی ټولنه په ټولو خندونو برسیره چې دهغه په وړاندې د څرګندو ځواکونو له خوا د هیواد په دننه کې او هم د ځینو بهرنو کړیو او هیوادونو له خوا رامنځته کیږی بیا هم په وړاندې روانه ده. دا چې خوځښت ځومره ګړندی دی او یا به افغان ولس په ځومره مهال کې ددې ناخوالو څخه ځان وژغوری، زمونږ د خلکو په سیاسي ځیرکتیا او پیوستون پورې اړه لري.

دا ښکاره ده چې زمونږ ټولنې د پرمختګ او د ځواکمن هیواد د جوړیدو دښمنان ډیر ځیرك، د زور او شتمنیو څښتنان دي دوی په دې ښه پوهیږي چې په ریښتني مانا سره د ولسواکه نظام په رامنځته کیدو سره نه یوازې به دوی ناروا ګټې له لاسه ورکړی بلکې پلویانو په جامو کې د خلکو په سترګو ورننوزي او په دې توګه پرې نږدي چې افغانان د هوسا ژوندانه څښتنان او د خپل واك او خواك په درلولو سره په نړی کې د جګې شملې لرونکي وي.

داسې ویل کیږي چې د اوسني او یا په هره ژبه خبری کوي د استعداد او پوهې لرونکي کسان شته په ولسواکی نظامونو کې خلك خپلو د باور ور وګړی په پارلمان او دولتي جوړښت کې ګوري. په ریښتیني ولسواکی نظام کې دولت او قانون جوړونکی اداری د یوې ډلې په انحصار کې نه وي لکه چې ښکاری ولس په دې جوړښتونو کې په ریښتینی مانا د ټولو او هیواد په ګټه د بدلون غوښتونکی دی او غواړی چې په جوړښتونو کې د یوې ډلګی ناروا او غیر قانونی حاکمیت پای ته ورسوي.

په هیواد کې اوس د تیرو ځلورو کلونو په نسبت ډیر بدلون راغلی دی اوس هغه مهال تیر شوی چې د ولسواکی نظام مخالفینو قوم پورې اړه نه لري بلکې د ټولنې د ټولو خلکو حقوق تر پښو لاندې کوي تر څو د ولس په شتو منګولی ټینګې او د ځواك په ګډی ناست واوسي دوی د اوبو د خړولو او کبانو د نیولو له پاره قومي، ژبنی او سیمه ایزی طرحې رامنځته کوی او بیا زیار باسی چې اوښ په بډه ووهی او د ولس په سترګو ګې خاورې وروشیندي.

په ولسواکی نظام کې د ټولنې هر وګړي ته د قانون سره سم د هغه د حقوقو ورکول اساسي شرط دی. دوی حق لري چې د هیواد په چارو کې فعاله ونډه واخلي. په دې کړي.

داجوته ده چې په افغان ولس کې هر چیری چې مانا د بشپړ ولسواکی نظام رامنځته نه شوه.

په ولسواکی نظام کې دولت د بشپړ امنیت په تامین سره قضا او څارنوالی بی پرې او په جرمونو کسان د محکمې میز ته راکشول کیږی په ډاډ نظام کې په جرمونو د تورن کسانو ترمنځ توپیر نه کیږی چې ځینو ته ښاغلی او ځینو ته رټلی وویل شي خلك ددې جرئت او حق لری چې په جرم تورنو کسانو په هکله خپل شواهد وړاندی کړي.

په ولسواکی نظام کې د ټولنې هر وګړي ته د قانون سره سم د هغه د حقوقو ورکول اساسي شرط دی

او په نویو چلونو سره د افغان ولس روا حقونه تر پښو لاندې کوی.

دوی له یوې خوا که په خپلو تیرو کړنو پردې اچوی او له بلې خوا هڅه کوي چې د افغان ولس اونږوالې ټولنی د تیر ریښتنې ولسواکی د کورنیو مخالفینو سره ځینی ګاونډیان هم مرسته وکړي.

د ولسواکی او ابادی مخالفین او دهغه په لاره کې خنډ اچوونکي په هیواد کې په یوه سیمه او زیردستان فاسد را بدور خود جمع کرده و بجای لیاقت عناصر منافع شخصی را رجحان دهد.

البته عنصر معاش کافی وتداوم در وظیفه، و مصونیت در اداره می تواند در از بین رفتن رشوت ستانی مساعدت کند.

اگر مطالب فوق در استخدام رعایت شود فساد اداری از بین خواهد رفت اگر از مطالب ذکر شده، نتیجه گیری کنم می توان گفت که از جمله عوامل فساد اداری نکات مهم ذیل خلاصه خواهد شد.

اگر در اداره قانون بصورت مساوی تطبیق شود کار به اهل ان سپرده شده در استخدام اصل لیاقت در نظر گرفته شود. تمایلات قومی، قبیلوی، لسانی، نژادی از بین رود، خویشخوری، واسطه، رشوت ستانی، اعمال نفوذ زور از بین رود برای کارمندان دولت معاش مناسب مطابق اقتصادی

اگر دولت بتواند رشوت ستان، قاچاق بر، دزدان مسلح و باند های مافیایی را مهار کند و بر انها قانون را تطبیق نماید، امکان دارد فساد اداری در جامعه ما کاسته شود

په ټیر ایستونکو نارو خلك تیروزي. اوس هر وګړی د خپل برابر حق غوښتونکی دی عنام ولس د هیواد هر چیري چې اوسیږی په هر ژبه چې ګړیږي یوې خوا ته دریږی او غواړی چې په ریښتینی مانا سره ولسواك نظام رامنځته کړی او بلې خوا ته ددې بهیر په وړاندې مخالفین چې دوی هم دمختلفو سیمو اوسیدونکی دی دریږی.

ددې تکو څخه جوتیږی چې د اوسنیو ناخوالو اساسی کیلی ولسواکی ده او په دې بهیر کې ویښ ولس په یو موټی توب او فعال ګډون سره کولای شی چې د ولسواکی د رامنځته کولو په لور د خوځښت اوسنی بهیر ګړندی کړي. هغه جالونه چې د ولسواکی دښمنه ځواکونو له خوا غورځیدلی له خپلی مخی څخه لرې کړی.

راتلونکی د ځوانانو ده

متصدی: ناصر بشر

دعادت هیرول

په داسې حال کې چې دټریوالې ټولنې پام زیاتره له هیواد څخه دقانونی نیشه یې توکو لیږدولو ته اوښتی دی خو اوس خبره په هیواد کې دننه دنیشه یې توکو کارونې ته رسیدلې ده.

دنیشه یې توکو او جرایمو لپاره دملګرو ملتونود څانګې UNDOC له خوا دسرته رسیدلې یوې سروې له مخې، چې د نومبر په میاشت کې خپره شوه په هیواد کې اوس دنیشه یې توکو لږو ډیر یو میلیون یا د نفوسو په سلو کې دریو عشاریه اته کارکوونکی شته په سیمې کې دماهرینوله خولې دا شمیره څه ناڅه له ګاونډیو

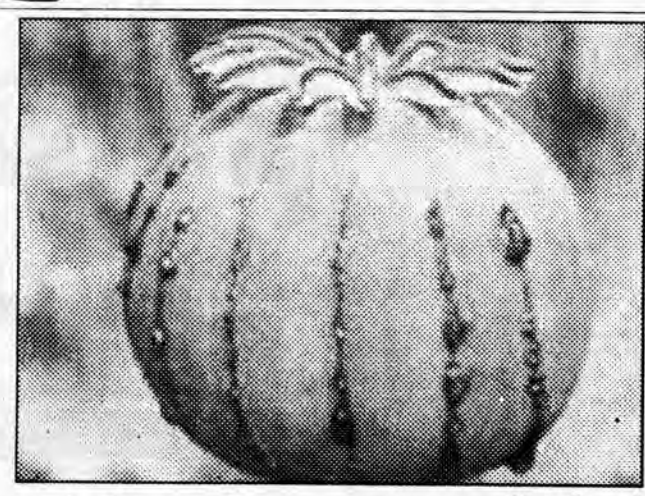

کوچنی اټکل شوی ډله هیروین کاروي. په دې ډلې کې اووه زره تنه یې دا توکې پیچکاری کوی.

د UNDOC د نړیوالې پروژې دچارو ناظم، جهانزیب خان وایی، دافغانستان زیا تو روږدې شوو کسانو هغه مهال دلومړی ځل لپاره په نیشه یې توکو لاس پورې کړ، چې له هیواد بهر یې دکډوالی ژوند در لود. هغه وایی: زه ویلای شم چې دنیشه توکو دکارووونکو په سلو کې ۳۵ نارینه او په سلو کې

هیوادونو سره پرتله کیدای شي دا شمیره په پاکستان کې دنیشه یې توکو له کارکوونکو څخه زیاته ده.

خو له ایران څخه ټیټه ده. ددې توکو د ۹۲۰ زرو تنو په ډلې کې ۷۴۰ زره نارینه دی دملګرو ملتونو په رپوټ کې دا په ګوته شوې چې تر پنځلس کلنې لاندې ۶۰ زره کوچنیان هم په نیشه یې توکو باندې روږدي دی. دنیشه یې توکو ددې کارکوونکو د ۵۲۰ زره تنو په شاخوا کې یې چرس کاروی ځکوی یې یا یې تیروی نور ۱۵۰ زره تنه اپین خوری او د ۵۰ زرو تنو په شاوخوا کې تر ټولو کډوال و د چرسو په ځکولو پیل کړی دی کله چې بیرته کورته راستون شو ویې لیدل چې پلار یې په خمکه کې کوکنار کرلی وو.

هغه وویل: دعادت د پرینبودو پر ځای لاپیسې روږدي شوم اوس لږ تر لږه دورځې یو وار چرس څکم. زه کابل ته راغلی یم، تر څو دکورنۍ کوم غړی مې په ځکولو ونه ګوري.

دطبی مسلکیت له مخې به دا سمه نه وی چې دنیشه یې توکو ستونزه یوازې په راستنو شویو کډوالو واچول شي. په ځانګړې توګه په هیواد کې په نیشه باندې داخته کسانو په ګډون داپینو کارول د بلخ، جوزجان او کندز په څیر شمالی ولایتونو کې په نامتناسب ډول ډیره لوړه ده.

په مزار شریف کې دنیشه یې توکو د درملنې دمرکز مشر، دکتور محمد بشیر او شخړو له املې یو زیات شمیر افغانان له هیواد څخه تیښتې ته اړ شوې اود پاکستان اوایران هیوادونوته کوچیدلی وو اوس هغوی خپلو کورونو ته راستنیږي او دجهانزیب په وینا په نیشه یې توکو روږدي والی له ځان سره کورته راوړي.

دلوګر دمرکز یو برخې اوسیدونکی ۳۸ کلن نجیب الله دامنی چې داپینو په خوراک روږدي دی هغه دري کاله دمخه هغه مهال، چې په ایران دوینا له مخې ځینې روږدي کسان ښایسته هماغه د مور له غیږې څخه یو مړی په توګه په یو کونج کې اوږد غځیدلی یم زه دري ماشومان لرم زه نه غواړم په هغوی اپین وخورم په هر ډول چې وی غواړم له دې عادت څخه ځان بې غمه کړم.

بشیر وایی دنیشه یې توکو ددرملنې دمرکز په پرانیستلو چې شپږ میاشتې ور څخه تیریږي دسلو په شاخوا کې روږدي شوی کسان دې مرکز ته راغلی دی هغه وایی زیاترو یې اپین تیرولو او دګوتو په شمیر نورو یې درګ له لارې نیشه یې توکې اخیستل.

هغه وویل: موږ دهغو خلکو په اړه زیاته اندیښنه لرو چې نیشه یې توکوې پیچکاری کوی هغوی زموږ د ناروغانو د ډلې څه ناڅه په سلو کې ۲۰ جوړوي.

هغه وایی چې ځایی خلک په دودیزه توګه اپین خوري راستنو شویو کډوالو هغوی ته درګ له لارې ددې توکو دتیرولو چل ورښوولی دی دا شمیره په تیره بیا دځوانانو ترمنځ مخ په زیاتیدو ده.

نومورې وایی: دې کار موږ ډارولي یو دهغو خلکو درملنه ډیر زیار غواړی چې نیشه یې توکې پیچکاری کوي.

بشیر یادونه وکړه چې د پیچکاریو دستنو کارول ادیس او ایچ ای وی درامنځ کیدو خطر هم زیاتوی، چې په افغانستان کې مخ په زیاتیدونکی اندیښنه ده.

هغه وویل: موږ د ناروغانو دمعاینې عصری وسایل نه لرو. له دې املې نه پوهیږو چې دبلخ په ولایت کې به څومره خلک په دې ناروغۍ اخته شوی وی.

بشیر وایی هغه دګوتو په شمیر ناروغان ګوري چې چرس څکوی ځکه ښایی یو زیات شمیرهې په دې درملنه ډیر ډیر ډیر

که د ژوند کولو شرایط جوړ نه شي زمونږ مهاجر به پردی شي

ثابلد

د هر چاپاره خپل وطن گران وي ځکه چې خاپوړی يې په کې کړی وي ځکه خو په پښتو کې يو متل دی چې وايي هر چاته خپل وطن کشمير دی او دا يقينی خبره ده چې له هر چا زيات په افغانان خپل وطن گران و او گران دی خو کله کله د مجبوريت له مخی خپل وطن هم سور انگار جوړشي.

د جگړو پيل او له دواړو جگړه ييزو لوريو څخه په افغانانو دومره فشارونه راغلل چې خپل گران وطن يې پريښود او ګاونډيو هيوادونه ته مهاجر شول هسې شپې يې په کمپونو کې تيری کړی چې په خوب کې يې ليدلی نه وي له ګاونډيو هيوادونو پاکستان او ايران څخه ډير افغانان چې عموماً با سواده او تعليم يافته خلك وو لويديز هيوادونو ته ولاړل. د ملګرو ملتونو د ځيرنی له مخی همدا اوس سره لدی چې له ۲۰۰۱ کال څخه تر اوسه پوری څلور ميليونه افغانان خپلی خاوری ته راغلی دی خو لاهم اوس هم دوه نيم ميليونه په پاکستان او اوس دوه ستونزی د مهاجرو په وړاندی پرتی دی په تيره بيا د هغو لپاره چې په ګاونډيو هيوادونو ايران او پاکستان کې اوسيږي.

لومړی دا چې ګاونډی هيوادونه د دوی همېشنی شته والی ته حوصله نه لري.

ځکه چې په ايران کې هم منلی او له خپل هيواد څخه يې لاس پريمنځلی دی. هغه افغانان چې له لويديځو هيوادونو څخه راغلی وايي چې مونږ په خپل لاس خپل اولادونه په پردی کلتور کې ور ګډ کړل زمونږ چاره نه وه زمونږ بچيان په پردی کلتور کې رنګ شول اوس له خپل هيواد او خلکو سره دومره مينه نه لری او دغه راز د ډيرو افغانانو بچيان د بيرته راتګ لپاره هم زړه نه ښه کوي.

ورباندی فشار دی مثلاً تير کال يې په ايران کې افغان زده کوونکی له ښوونځيو منع کړل او بيا د زياتو غوښتنو پر بنسټ ورته د يو کال لپاره شنه موقت کارتونه ورکړل شول چې بايد د يو کال په دننه کې له ايران څخه ولاړ شي. پاکستان هم ورباندی کمپونه وران کړل چې کرايی کورونه ونيسی او يا افغانستان ته لاړ شي د پوليسو له خوا تنګوالی او داسی نوری ډيری ستونزی.

دلته په هيواد کې د ژوند کولو شرايط برابر نه دی وچکالی بی کاری، بی قانونی، اداری فسادونه او داسی نوری ستونزی موجود دی.

د کډوالو وزير اعظم دادفر دغه ټولی ستونزی هم منلی د هغه د وينا له مخی په ۳۴ ښارونو کې پلورلو، په کرايه د نه ورکولو قانون وضع شي او د جوړولو لپاره يې هم تاکلی وخت په پام کې ونيول شي خپل په خپله دښتی د ښار ګوټو ښه پيدا کوی او دزرو نو ګيوادو والو لپاره د کار کولو او ژوند جوړولو زمينه برابريږی خو لدی پرته به په ژوند او اوسيدلو کې توازن نه وی د ښار په لوری په را ورته د کورونو لپاره ځمکی ويشلی شوی دی چې ۲۰۰۰ نمری کيږی خودغه ويش د هغوی د کورنو ارتياوی نشی پوره کولی. اساسی ستونزه داده چې بايد زمونږ د ولايتی او کليوالو سيمو تر منځ په ژوندانه کې يو نسبی توازن رامنځته شي او هغه پدی ډول چې په هره سيمه کې دولتی دښتی د کورونو لپاره وړيا وويشل شي او د هغو د ويش په برخه کې د نه کوچيدل دوام ولری او د مهاجرو ستونزی به په خپل حال پاتی وی دلته به هم ژوند نا ارامه وی او په مهاجرت کې به هم له زياتو ستونزو سره مخ وی نه که چيری دلته په هيواد کې د ژوند کولو ستونزی حل نه شی نو افغانان به خپل هيواد ته د راتګ لپاره زړه ښه نه کړی او را څخه به پردی شی او په حقيقت کې به مونږ د نورو د نفوسو يوه برخه زياته کړی اوسي.

در درگیری ولایت...

عملیات تصفیوی که پس از ین درگیری صبح دیروز در ین منطقه انجام شد هفت تن از طالبان از سوی نیروهای دولتی بازداشت شدند بر بنیاد یک خبر دیگر در یک درگیری میان نیروهای دولتی و طالبان در ولسوالی نوزاد ولایت هلمند پنج طالب و یکی از نیروهای دولتی کشته شدند به گفته سخنگوی وزارت داخله در جریان این نبرد سه تن از ملازمان یک مکتب که در قید طالبان بودند توانستند فرار کنند گزارش ها از ولسوالی موسی قلعه ولایت هلمند میرساند که در نتیجه پرتاب یک موشک از سوی مخالفان مسلح دولت ولسوال این منطقه کشته و یک سرباز زخمی شده همچنان انفجار یک ماین در ولسوالی کجکی این ولایت سبب کشته شدن راننده ولسوال این منطقه و مجروح شدن یک سرباز شده است این حادثه زمانی رخ داد که ولسوال این منطقه به لوی ولسوالی سنگین میرفت.

د ولسمشر د فرمان...

بل دسل ګونو بندیانو دوسيې خيرل هم وخت ته ضرورت لري تر څو له پلټنو وروسته معلومه شي چې کوم بندیان دخوشي کيدو وړ دی نومورې وايی دننګرهار په محبس کې دغه ډول نور بندیان هم شته چې دهغوی د خوشې کيدو او دوسيو خيرلو باندی غور کيږي او ډير زر به خوشې شي دننګرهار دعمومی محبس چارواکی وايی په دغه محبس کې ۲۱۸ نارينه او ۶ تنه ښځې بندیان ساتل کيږي چې د ډيرو بندیانو دوسيې وړاندې شوی نه دی او يو ش بر يې ليونيان شوی هم دی دا محبس د مسوولينو په وينا له لوړو مقاماتو څخه هيله کړی چې دنورو بندیانو د دوسيو په خيرلو هم ګړندی ګامونه پورته کړی.

کوفی عنان خواستار آرامش مسلمانان شد

کوفی عنان، سرمنشی سازمان ملل متحد خواستار آرامش بر سر بحران کاریکاتورهای پیامبر اسلام شده که چند روز است تظاهرات و اعتراضات گسترده ای را در جهان اسلام موجب شده است آقای عنان گفته است با مسلمانان که از این کاریکاتورها برآشفته شده اند احساس همدردی می کند اما از آنان خواست پوزش نشریه دانمارکی را که اول بار آنها را چاپ کرده بود، بپذیرند.

کوفی عنان افزوده است که "من همچنین برای حق آزادی بیان احترام قایلم، اما قطعا آزادی بیان هیچ گاه مطلق نیست آزادی بیان مستلزم مسئولیت پذیری و داوری صحیح است."

سردبیر روزنامه یولاندز پستن به بی بی سی گفته بود که هدفش از انتشار کاریکاتورها نشان دادن این نکته به مسلمانان بوده که آنها از طنز مستثنی نیستند.

در سنت اسلام، کشیدن چهره حضرت محمد حرام و کفرآمیز محسوب می شود.

روز جمعه، آمریکا نیز از روزنامه های اروپایی که دست به انتشار مجدد کاریکاتورهای حضرت محمد (ص) زده اند، انتقاد کرده بود. وزارت خارجه آمریکا این کاریکاتورها را "اهانت آمیز" خوانده و گفته است تحریک کردن احساسات مذهبی و قومی غیر قابل قبول است.

همچنین جک استرا، وزیر خارجه بریتانیا، گفته است که آزادی بیان به مفهوم توهین نیست. روزنامه دانمارکی یولاندز پستن دهم سپتامبر گذشته دوازده کاریکاتور از پیامبر اسلام چاپ کرد که همان زمان نیز اعتراض هایی را از جانب مسلمانان برانگیخت.

آنچه باعث گسترش اعتراض ها شده چاپ مجدد آنها در روزنامه سوئدی "سونسکا دایبلادت" و روزنامه نروژی "ماگازینت" و بعدتر چندین روزنامه دیگر اروپایی در روزهای اخیر بود که باعث حرکت های اعتراضی گسترده میان مسلمانان از جمله در عراق، مصر، یمن، نوار غزه، و همچنین در اندونزی، پاکستان و بسیاری دیگر از نقاط جهان شد

د ولسی جرګې...

چې ددغې موضوع په هکله را تلونکی شنبې ته ددفاع او کورنيو چارو وزيران او دملی امنيت مشر ولسي جرګې ته وغوښتل شي بله موضوع چې ولسی جرګې په خپله غونډه کې په ساعاتونو پرې بحث وکړو ديوې دنمارکی ورځپاڼې لخوا داسلام مقدس دين ته سپکاوی و دولسي جرګې غړې قاری عبدالسلام وايی ددغې ورځپاڼې مسوول مدير بايد اعدام کړل شي يو بل تن وويل چې ددنمارك له هيواد سره بايد افغانستان ديوه کال لپاره خپلې ديپلوماتيکي اړيکې پرېکړي يو بل وکيل په دې باور دی چې په اروپا يې هيوادونو کې خپرونې ازادی دی نو د ولټونو ته بايد له ورځپاڼې سره په يوه سترګه ونه کتل شي که چيرې ورځپاڼې سهوه کړی وی بايد دولت نه يې غچ وانه خيستل شي خو دبيلا بيلو نظرونو وروسته ديو پريکړه ليك په وړاندې کولو ددنمارکی ورځپاڼې کړنه په کلکه وغندل شوه او دعاملينو دمحاکمې غوښتنه يې وشوه په دغه پريکړه ليك کې راغلی چې ددنمارکی هيواد دبهرنی چارو وزير بايد د افغانستان نه بښنه وغواړی همدا ډول په پريکړه ليك کې ليك شوی چې د اسلامی هيوادونو په کنفرانس کې چې څه موده وروسته به جوړ شي بايد په رسمی توګه اعلا وکړل شي چې هيڅ څوك اسلام ته دسپکاوی حق نه لري.

انفجار یک بم...

درین حادثه به وی اسیب نرسیده این بمب در یک کراچی دستی در کنار جاده جاسازی شده بود در نتیجه یک انفجار که دیروز در منطقه لوی ویالی ناحیه پنج ولایت قندهار بالای موتر پولیس ولسوالی شورواک قندهار صورت گرفته دو تن از اهالی منطقه کشته و شش تن دیگر زخمی گردید به گفته مسوولین پولیس یم متذکره در یک کراچی دستی درکنار جاده جابجا گردیده بود ولی به پولیس که در داخل موتر بود کدام اسیب نرسیده به گفته نوکریوال شفاخانه میرویس ولایت قندهار از جمله شش تن زخمیان حالت دوتن انان وخیم می باشد.

قابل یاد اوریست که شب گذشت در ولسوالی سپین بولدک ولایت قندهار در یک درگیری میان مخالفین دولت و پولیس سرحدی چهار تن از مخالفین دولت کشته شده که گفته میشود یکی انان ملا عبدالصمد می باشد.

بارنده گی های...

و بیش از 1000 خانواده در ان زندگی میکنند محمد اعظم جعفری یکی از باشندگان این شهرک میگوید تاکنون هیچ موسسه ای به این اسیب دیدگان کمک نکرده است و انها نیاز فوری به کمک دارند مقامات محلی میگوید هئیتی را بمنظور بررسی به این شهرک فرستاده اند.

ERADA Daily

اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر۹۵)
تیلفون موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶

اراده
زیر نظر هیات تحریر انتشار میيابد
موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: سهراب دیدار

روزنامه آزاد وملی نشریه مرکز نشراتی افغان
اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و دیزاین: صدیق الله "صادق" و احمد شاه "وحدت"
چاپ: مطبعه مرکز نشراتی افغان

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Suhrab Didar (Mobil Phone: 070222726)
Composed & designed by : sidiq ullah (sadiq) & Ahmad shah (wahdat)
eradadaily@hotmail.com
قیمت یک شماره ۳ افغانی